Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі
ЗВЯЗДА
ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б
№ 99 (6678) | 29 красавіка 1940 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

Няхай жыве знешняя палітыка Совецкага Саюза, забяспечваючая мір паміж народамі і безапаснасць нашай радзімы!

Няхай жыве наша родная Чырвоная Армія—магутны аплот мірнай працы народаў Совецкага Саюза, верны страж заваяванняў Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі!

(З ПЕРШАМАЙСКІХ ЛОЗУНГАЎ ЦК ВКП(б).

ЦЭНТРАЛЬНАМУ КАМІТЭТУ КП(б) АЗЕРБАЙДЖАНА ПРЭЗІДЫУМУ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА АЗЕРБАЙДЖАНСКАЙ ССР СОВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ АЗЕРБАЙДЖАНСКАЙ ССР

Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі і Совнарком БССР горача вітаюць рабочых, калгаснікаў і інтэлігенцыю совецкага Азербайджана з 20-годдзем вызвалення Азербайджана ад іга капіталізма і ўстанаўленнем совецкай улады.

[illegible]

Няхай жыве слаўная комуністычная партыя (большэвікоў)!

Няхай жыве наш правадыр, друг і настаўнік вялікі Сталін!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КП(б) БЕЛАРУСІ.
СОВЕТ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

Лозунгі барацьбы і перамог

Наступае Першае мая — традыцыйнае рабочае свята.

[illegible]

Совецкі Саюз, як яркі маяк соцыялізма, асвятляе шлях да вызвалення ўсім прыгнечаным народам краін капіталізма.

Узнагароджанне асабліва вызначыўшыхся работнікаў Цэнтральнага тэлеграфа Наркамата сувязі СССР

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР за выдатную работу і ўзорнае выкананне заданняў урада па абслугоўванню народнай гаспадаркі і патроб абароны СССР тэлеграфнай сувяззю ўзнагародзіў ордэнамі і медалямі Совецкага Саюза асобна вызначыўшыхся работнікаў Цэнтральнага тэлеграфа Наркамата сувязі СССР.

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны два чалавекі; ордэнам Працоўнага Чырвонага сцяга — 7, ордэнам «Знак почета» — 6, медаллю «За трудовое отличие» — 5 чалавек.

ЧАЦВЕРТАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Масква, Крэмль.

Таварышу Сталіну

Родны наш Іосіф Вісарыёнавіч!

Мы, выбраннікі беларускага народа, сабраўшыся на IV Сесію Вярхоўнага Совета БССР, шлем Вам, нашаму мудраму настаўніку, другу і бацьку — палкае сардэчнае прывітанне!

[illegible]

ўздыму.

Сваю ўдзячнасць за свабоду і шчасце працоўныя заходніх абласцей БССР ад усяго сэрца выразілі ў аднадушным галасаванні за сваіх выбраннікаў — кандыдатаў непераможнага сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

Дарагі таварыш Сталін!

З Вашым іменем на вуснах вызвалены народ падыходзіў да выбарчых урнаў і ў адзнаку сваёй любві, удзячнасці Вам ён аднадушна галасаваў за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных і гэтым самым галасаваў за большэвіцкую партыю, за совецкую ўладу, за працвітанне дружбы народаў, за непераможную Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію, якая вызваліла нашых аднакроўных братоў ад ненавіснага панскага іга.

Народы заходніх абласцей БССР з пачуццём вялікай гордасці паслалі 22 сваіх лепшых з лепшых прадстаўнікоў у Вярхоўны Совет СССР і 202 — у Вярхоўны Совет БССР. Заветныя мары працоўных былой Заходняй Беларусі аб свабодзе, аб шчасці, аб роўнасці, аб радасці і аб вялікім праве ўдзельнічаць у кіраўніцтве дзяржавай — ажыццявіліся пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі.

Родны Іосіф Вісарыёнавіч! Пад Вашым геніяльным вадзіцельствам з'яднаны беларускі народ, непахісны ў сваім маральна-палітычным адзінстве, рука аб руку разам з усімі народамі вялікага Совецкага Саюза пабеданосна ідзе да ззяючых вяршынь комунізма.

З пачуццём вялікага шчасця і задавальнення з'яднаны беларускі народ аднадушна ўхваляе гістарычныя законы і рашэнні, прынятыя VI Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР.

У гэтых законах і рашэннях народ бачыць сваю волю, сталінскую мудрасць большэвіцкай партыі і совецкага ўрада, сталінскую сілу социялістычнай дзяржавы.

Калі з трыбуны Вярхоўнага Совета СССР тав. Молатаў гаварыў аб знешняй палітыцы Совецкага Саюза, сэрцы ўсяго працоўнага народа былі напоўнены вялікай радасцю за мудрасць і таржаство знешняй палітыкі Совецкага Саюза, за тую палітыку, якая выражае кроўныя інтарэсы не толькі народаў СССР, але і ін-

[illegible] пальшчыкі вайны пралічыліся. Ключ ад совецкіх граніц — у багатырскіх руках непераможнага народа!

Пераўтварэнне Карэльскай Аўтаномнай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі ў Саюзную Карэла-Фінскую Совецкую Социялістычную Рэспубліку беларускі народ успрыняў як радасную вестку. Гэты гістарычны акт з'яўляецца паказчыкам растучай магутнасці совецкай дзяржавы, бліскучым трыумфам Ленінска-Сталінскай нацыянальнай палітыкі, новым таржаством дружбы народаў, бацькам і натхніцелем якой з'яўляецеся асабіста Вы, таварыш Сталін.

Дзяржаўны бюджэт СССР на 1940 год, зацверджаны Вярхоўным Советам, натхняе беларускі народ, выклікае ў ім пачуццё законнай гордасці за гіганцкія поспехі гаспадарчага і культурнага ўздыму СССР, за далейшы і няўхільны рост матэрыяльнага добрабыту працоўных мас, за далейшае ўмацаванне абароназдольнасці нашай неабсяжнай бацькаўшчыны.

57 мільярдаў рублёў з бюджэта 1940 года адпушчана для ўмацавання абароннай магутнасці нашай радзімы. Гэта сапраўды велічная лічба! Яна радуе совецкі народ. У ёй увасоблена воля ўсяго 183-мільённага совецкага народа. Яго бязмежная любоў да сваёй радзімы, да яго слаўнага дзецішча — Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

Ордэнаносная Беларуская ССР заўсёды была, ёсць і будзе магутным, несакрушальным баявым фарпостам Саюза Совецкіх Социялістычных Рэспублік на яго заходніх рубяжах. З'яднаны беларускі народ рука аб руку з усімі народамі СССР будзе і ў далейшым яшчэ больш мужна, яшчэ больш самаадданна змагацца за росквіт і магутнасць краіны социялізма.

Няхай жыве магутны непераможны вялікі Совецкі Саюз!

Няхай жыве слаўная гераічная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія!

Няхай жыве наша вялікая і слаўная партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве доўгія-доўгія годы наш вялікі правадыр, друг, бацька і настаўнік, арганізатар і натхніцель нашых вялікіх перамог—родны **Іосіф Вісарыёнавіч Сталін!**

УКАЗ
ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
Аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза начальствуючаму і радавому саставу пагранічных войск НКВД

За паспяховае выкананне баявых заданняў урада па ахове дзяржаўных граніц і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства прысвоіць званне **Героя Совецкага Саюза** з уручэннем ордэна **Леніна** і медалі **«Золотая Звезда»**:

1. Чырвонаармейцу **Загарынскаму** Аляксандру Грыгор'евічу
2. Капітану **Зіноўеву** Івану Дзмітрыевічу.
3. Батальённаму камісару **Кісялёву** Сямёну Сяргеевічу.
4. Лейтэнанту **Кобзуну** Івану Міхайлавічу.
5. Нам. палітрука **Карэнчуку** Федасею Паўлавічу.
6. Чырвонаармейцу **Кузякіну** Гаўрыілу Васільевічу.
7. Старшаму лейтэнанту **Лужэцкаму** Андрэю Гаўрылавічу.
8. Малодшаму лейтэнанту **Пятрэнка** Дзмітрыю Філіпавічу.
9. Старшаму лейтэнанту **Пятрову** Грыгорыю Пятровічу.
10. Палітруку **Пушаніну** Івану Іванавічу.
11. Лейтэнанту **Ракус** Дзмітрыю Іванавічу.
12. Чырвонаармейцу **Самсонаву** Владзіміру Андрэевічу.
13. Чырвонаармейцу **Спекаву** Аляксандру Васільевічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль,
26 красавіка 1940 года.

УКАЗ
ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
Аб узнагароджанні пагранічных часцей НКВД ордэнамі СССР

За паспяховае выкананне баявых заданняў урада па ахове дзяржаўных граніц **узнагародзіць:**

Ордэнам **«Красное Знамя»**
4 полк войск НКВД.
5 полк войск НКВД.
6 полк войск НКВД.
73 рэбольскі пагранічны атрад.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР М. КАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета Саюза ССР А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль,
26 красавіка 1940 года.

АБ ПЛАНЕ РАЗВІЦЦЯ ГРАМАДСКАГА ПЧАЛЯРСТВА У КАЛГАСАХ НА 1940 ГОД
Пастанова Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Беларусі

СНК БССР і ЦК КП(б)Б адзначаюць, што ў апошнія годы створаны ўсе неабходныя ўмовы для развіцця грамадскага пчалярства ў калгасах рэспублікі. Аднак па БССР ёсць 45 проц. калгасаў, у якіх няма грамадскіх пасек; звыш палавіны існуючых пасек калгасаў дробныя па сваіму размеру, не маюць пастаяннага кадра пчаляроў, не забяспечаны адпаведнымі будоўлямі і таму з'яўляюцца нізкапрадуктыўнымі і маладаходнымі—10.600 пчоласем'яў калгасных пасек яшчэ знаходзяцца ў прымітыўных калодах і дуплянках.

У радзе месц не арганізаваны выраб вулляў і забеспячэнне калгасаў неабходным інвентаром, вашчынай.

Не гледзячы на тое, што развіццё пчалярства мае вялікае значэнне ў павышэнні даходнасці калгасаў і падняцці ўраджайнасці садоў, канюшыны, раду зернавых і гародных культур, з боку многіх зямельных органаў на месцах, райвыканкомаў і райкомаў партыі не аддаецца патрэбнай увагі справе развіцця грамадскага пчалярства ў калгасах.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б **пастанаўляюць:**

1. Адобрыць ініцыятыву ўдзельнікаў Усебеларускай нарады перадавікоў сельскай гаспадаркі ў тым, каб кожны калгас меў у бліжэйшыя годы грамадскую пасеку.

2. Зацвердзіць на 1940 год наступны план развіцця грамадскага пчалярства ў калгасах:

(пчоласем'яў у тыс.).

	Арганізаваць новых пасек	У іх пчоласям'яў	Усяго на 1 студзеня 1941 г. мець		
			Пасек	У іх пчоласем'яў	З іх у рамачных вуллях
Усяго па БССР	280	4.6	5.530	154,0	148,0
У тым ліку па абласцях:					
Віцебскай	60	1,0	1.330	27,8	26,2
Гомельскай	50	0,8	670	29,7	29,2
Магілеўскай	60	1,0	1.550	44,5	43,2
Мінскай	60	1,0	1.320	36,2	35,2
Палескай	50	0,8	660	15,8	14,2

3. Для арганізацыі новых і ўмацавання дробных грамадскіх пасек калгасаў зацвердзіць на 1940 год наступны план куплі і продажу пчоласем'яў і раёў (у тыс.).

	План куплі ўсяго	У тым ліку:		
		З прысядзібных пасек калгаснікаў	У іншых калгасах вобласці	Завоз з іншых абласцей
Усяго па БССР	8,0	3,0	4,0	1.0
Віцебская обл.	2,0	0,8	0,9	0,3
Гомельская »	1,0	0,3	0,7	—
Магілеўская »	1,6	0,4	1,0	0,2
Мінская »	1,8	0,5	0,9	0,4
Палеская »	1,6	1,0	0,5	0,1

4. Абавязаць аблвыканкомы, райвыканкомы, абкомы і райкомы партыі ў дзесяцідзённы тэрмін давесці да калгасаў план арганізацыі новых пасек і ўзбуйненне існуючых у адпаведнасці з пп. 2—3 гэтай пастановы. Пры давядзенні планаў да калгасаў кіравацца жаданнем калгаснікаў абзавесціся пасекай.

5. Абавязаць Наркаммясцпром БССР, Наркомгас БССР, Белкалеспромсаюз, Магілеўбуд і НКЗБ забяспечыць выпуск вулляў у 1940 і 1941 гг.:

Назва арганізацыі	У 1940 годзе	У 1941 годзе
	Колькасць у тысячах	Колькасць у тысячах
Наркаммясцпром БССР	10	12
Наркамгас БССР	6	10
Белкалеспромсаюз	4	6
Магілеўбуд	4	6
НКЗБ (калгасамі)	16	23
Усяго:	40	57

6. Абавязаць Белсельгасснаб загатовіць і здаць у 1940 годзе Гомельскаму воскавазаводу 25 тон воскасыравіны (ў пераліку на паліўны воск) для вырабу штучнай вашчыны, у тым ліку ў першым і другім кварталах 60 проц., у трэцім і чацвертым — 40 проц.

7. Абавязаць Наркамзем БССР, аблвыканкомы і райвыканкомы рашуча палепшыць работу па падрыхтоўцы сярэдніх і масавых кадраў пчаляроў, для чаго:

а) забяспечыць штогодны выпуск зоатэхнікаў-пчаляроў Клімавіцкім сельгастэхнікумам у колькасці 35—40 чалавек для работы ў райза і ў буйных калгасных пасеках;

б) у IV квартале 1940 года правесці пры аддзеле пчалярства Беларускай плодагароднінай даследчай станцыі рэспубліканскія курсы па перападрыхтоўцы 30 зоатэхнікаў-пчаляроў;

в) пачынаючы з восені 1940 года ў раёнах з насычаным пчалярствам арганізаваць пры школах калгасных кадраў групы па падрыхтоўцы загадчыкаў пасекамі (брыгадзіраў-пчаляроў) з пяцімесячным тэрмінам абучэння, з пераходзячым кантынгентам з 1940 г. на 1941 г., у колькасці не менш 240 чалавек, у тым ліку па Віцебскай вобласці 90 чалавек, Мінскай — 120 чал. і Палескай — 30 чал.

8. Для арганізацыі абмену вопытам работы паміж пасекамі і пчалярамі абавязаць райвыканкомы правесці ў маі — чэрвені 1940 года раённыя нарады работнікаў калгасных пасек разам з зоатэхнікамі-пчалярамі, арганізуючы сістэматычнае асвятленне вопыту перадавікоў-пчаляроў на старонках газет.

9. Абавязаць Акадэмію навук БССР у 1940 годзе ўключыцца ў вывучэнне практычных праблем развіцця пчалярства і ўнядрэння ў вытворчасць дасягненняў навукі.

Старшыня СНК БССР К. КІСЯЛЕЎ.
Сакратар ЦК КП(б)Б П. ПАНАМАРЭНКА.

Узнагароджанне начальствуючага і радавога састава пагранічных войск і органаў НКВД

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР за паспяховае выкананне баявых заданняў урада па ахове дзяржаўных граніц узнагародзіў ордэнамі і медалямі 1936 камандзіраў, палітработнікаў і чырвонаармейцаў пагранічных войск, а таксама работнікаў органаў НКВД.

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны 39 чалавек, ордэнам «Красное знамя» — 430, ордэнам «Красная звезда» — 376, ордэнам «Знак почета»—44 чалавекі. Медаллю «За отвагу» ўзнагароджаны 487 чалавек, медаллю «За боевые заслуги»—499, медаллю «За трудовую доблесть»—44 і медаллю «За трудовое отличие» — 17 чалавек. (ТАСС).

Узнагароджанне работнікаў НКВД

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР за паспяховае выкананне заданняў урада па ахове дзяржаўнай безапаснасці ўзнагародзіў ордэнамі і медалямі СССР 754 работнікаў НКВД.

Ордэнам Леніна ўзнагароджаны 15 чалавек, ордэнам «Красное знамя» — 34, ордэнам «Красная звезда» — 126, ордэнам «Знак почета» — 204 чалавекі. Медаллю «За отвагу» узнагароджаны 321 чалавек і медаллю «За трудовую доблесть» — 54 чалавекі. (ТАСС).

ЧАЦВЕРТАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ БЮДЖЭЦЕ БССР НА 1940 ГОД

Прамова дэпутата Длугашэўскага К. Н.

Таварышы дэпутаты! У час гаспадарання польскіх паноў у Заходняй Беларусі заработная плата на прадпрыемствах зводзілася да галоднага мінімума. Рабочы [illegible] бо іншага выхаду ў яго не было. Вёска разарылася. У руках памешчыкаў, асаднікаў і кулакоў — горшых лютых ворагаў народа — аказаліся ўсе лепшыя землі, усе лясы і выпасы.

Больш палавіны дзяцей цяперашняй Брэсцкай вобласці не было ахоплена абучэннем. Ёсць вёскі ў Малорыцкім і Дзівінскім раёнах, дзе 98 проц. насельніцтва не могуць напісаць сваё прозвішча. Годамі ў вёсках лютавалі розныя інфекцыйныя хваробы.

Усім па-іншаму [illegible] з часу ўстанаўлення савецкай улады ў заходніх абласцях Беларусі. Рабочыя сталі працаваць не на купцоў і фабрыкантаў, а на сябе, на сваю сацыялістычную радзіму. За гэты кароткі час прамысловасць вобласці не толькі адноўлена, але і дала ўжо прадукцыі на 1 млн. рублёў. Рэканструяваны піваварны завод, які ўвойдзе ў строй праз месяц, будуецца швейная фабрыка [illegible], капітальна рэканструюецца хлебазавод, які дасць магчымасць павялічыць выпуск хлеба на 28 тон. Днепра-Бугскі канал [illegible].

Асабліва правільныя клопаты нашай партыі і ўрада ў адносінах да дзяцей. Звыш 20.000 дзяцей вобласці ўпершыню пайшлі ў школы, каб вучыцца на сваёй роднай мове. У нашай вобласці не было ні вышэйшых, ні сярэдніх навучальных устаноў, а цяпер па пастанове ўрада створаны настаўніцкі інстытут [illegible] курсы па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы кадраў настаўнікаў. У горадзе Брэсце заканчваецца будаўніцтва новай вялікай бальніцы. У кожным раённым цэнтры таксама створаны бальніцы. Больш чым у 2,5 раза павялічылася колькасць урачоў, якія працуюць у дзяржаўных медыцынскіх установах. Працоўныя атрымалі магчымасць бясплатна карыстацца медыцынскай дапамогай. Аднак у гэтай галіне нам яшчэ многа трэба зрабіць, і мы тут не зможам абыйсціся без дапамогі ўрада. Нам трэба атрымаць яшчэ пэўную колькасць урачоў.

Працоўнае сялянства нашай вобласці атрымала звыш 150 тысяч гектараў зямлі, якая раней належала кулакам, памешчыкам, асаднікам, гэтым заклятым ворагам нашага народа. Дружна выйшлі сяляне сеяць сваю зямлю. Звыш 20.000 сялянскіх гаспадарак падалі заявы аб уступленні ў калгасы. Арганізавана ўжо 55 сельскагаспадарчых арцеляў. Калгасы

Высокакачаўскі раён 23 красавіка поўнасцю закончыў сяўбу яравых. У кожным раёне створаны МТС. МТС папаўняюцца новымі, самымі складанымі машынамі.

Абласная нарада [illegible] аднадушна адобрыла закон, прыняты нашым урадам аб абавязковых пастаўках сельскагаспадарчай прадукцыі. Сяляне на сваіх сходах бяруць на сябе абавязацельствы забяспечыць высокі ўраджай і датэрмінова выканаць абавязкі перад дзяржавай.

Дазвольце зрабіць некалькі заўваг па праекту дзяржаўнага бюджэта БССР на 1940 год.

Я лічу, што паступленні ў бюджэт [illegible] прамысловасці павялічана на 111 млн. рублёў. Я лічу гэта магчымым таму, што [illegible] планы, якія могуць быць перавыкананы. Акрамя таго, Наркамхарчпрам вельмі [illegible] харчовыя прадпрыемствы заходніх абласцей БССР.

Наркам па развіццю харчовай прамысловасці [illegible] канаць план і каб скарыстаць усе нашы магчымасці.

Тое-ж самае можна сказаць і ў адносінах лясной прамысловасці. Народны камісарыят лясной прамысловасці многа губляе ад маруднасці, ад безгаспадарчасці, ад няўмення правільна арганізаваць работу па лесаэксплаатацыі. Я лічу, што і тут рэзервы далёка не вычарпаны, і мы зможам даць значна больш, чым 35 з палавінай млн. руб. у бюджэт.

Побач з гэтым я павінен сказаць, што наша млынавая гаспадарка патрабуе вялікіх затрат. У нас у вобласці ёсць 101 млын з механічнымі рухавікамі, большасць якіх працуе на прывазным паліве, каменным вугалі [illegible]. Многія млыны не могуць далей працаваць без рамонту. Я прашу павялічыць асігнаванні для гэтай мэты для нашай вобласці ў суме 600 тыс. руб. і перавесці млынавую гаспадарку на мясцовае паліва.

Нашы раённыя цэнтры надзвычай неўпарадкаваны: ва многіх няма клубаў [illegible], няма і лазняў.

Я прашу таксама павялічыць асігнаванні для нашай вобласці на ўпарадкаванне раённых цэнтраў, у прыватнасці, на пабудову лазняў, на 300 тысяч рублёў.

Таварышы! У нас у Брэсцкай вобласці яшчэ ў канцы мінулага года пачата рэканструкцыя памяшкання былога [illegible] клуба пад абласны тэатр. [illegible] прадугледжвалі расходы на гэту справу ў суме 400 тысяч рублёў. [illegible] пачаў рамонт. Ужо праведзена каля 60 проц. усёй работы. Між тым, па кантрольных лічбах па вобласці, зацверджаных СНК, прадугледжваецца на гэту мэту толькі 200.000 рублёў.

У рэзультаце гэтага рэканструкцыя тэатра затрымана. Я лічу, што гэта недапушчальна і таксама прашу павялічыць асігнаванні на закончанне рэканструкцыі тэатра.

У гор. Брэсце, дзе ёсць 73.000 жыхароў, [illegible] звыш 25.000 вучняў у школах, няма дзіцячага клуба, няма дзіцячай тэхнічнай станцыі. У нас ёсць 4-павярховы будынак [illegible]. Мы праектыравалі закончыць будаўніцтва гэтага памяшкання ў 1940 г., каб абсталяваць там Палац піянераў. Між тым, па кантрольных лічбах [illegible] не прадугледжана. Я таксама прашу даць нам магчымасць у гэтым годзе закончыць будаўніцтва Палаца піянераў.

Таварышы дэпутаты! Размеркаванне сродкаў па праекту прадстаўленага бюджэта, накіраванае на далейшы росквіт нашай гаспадаркі, навукі, культуры [illegible].

Таму я ўношу прапанову — дзяржаўны бюджэт БССР з папраўкамі Бюджэтнай Камісіі зацвердзіць.

Няхай жыве арганізатар перамог сацыялізма ў СССР — Комуністычная партыя большэвікоў!

Няхай жыве вялікі настаўнік і друг беларускага народа і працоўных мас усяго свету таварыш Сталін! **(Бурныя апладысменты. Усе ўстаюць).**

галасаваннем за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных на выбарах у Вярхоўныя Советы СССР і БССР.

Мы, настаўнікі народа, ганарымся давер'ем [illegible] аддаем на тое, каб [illegible].

Адной з галін, дзе асабліва адчуваюцца [illegible] гаспадарання польскіх паноў, з'яўляецца народная асвета. Польскія паны расходавалі мільёны на ўтрыманне сваёй улады, на ўтрыманне паліцыі, жандармерыі, турмаў [illegible] сродкі на пабудову цэркваў, касцёлаў, на задавальненне сваіх капрызаў, а на справу народнай асветы адпускалі літаральна грошы.

Вялікая работа праведзена па арганізацыі народнай асветы за першае паўгоддзе [illegible] савецкай улады ў заходніх абласцях БССР.

патрабуюць дадатковых сродкаў на абсталяванне, забеспячэнне належных памяшканняў і падручнікамі, бо існуючае абсталяванне ў вялікай часткі школ вельмі прымітыўна і, вядома, далёка не адпавядае патрабаванням савецкай школы.

Большасць раней існаваўшых школ не мела дастаткова прыстасаваных памяшканняў, а некаторыя знаходзіліся ў зусім непрыгодных памяшканнях.

У гэтым годзе нам трэба правесці вялікую работу па будаўніцтву новых школ, па дабудове, рамонту і прыстасаванню існуючых школьных памяшканняў. Я прашу ў сувязі з гэтым павялічыць па бюджэту на 1940 год [illegible] сродкі для Вілейскай вобласці ў суме 2.800 тыс. рублёў.

Школы нашай вобласці адчуваюць вялікую патрэбу ў кадрах настаўнікаў. З усходніх абласцей БССР да нас за ўвесь час прыехала толькі 60 чалавек. Адной з умоў, і мне здаецца, самай важнай, для нармальнай работы школ, з'яўляецца забеспячэнне школ высокакваліфікаванымі выкладчыцкімі кадрамі.

Мы адчуваем вялікую патрэбу ў [illegible] сеткі дашкольных устаноў як у гарадах, так і ў раёнах. І я прашу Сесію Вярхоўнага Совета БССР прадугледзець у бюджэце нашай вобласці асігнаванні на дзіцячыя сады [illegible] 1100 дзяцей.

Таварышы дэпутаты! Я ўжо гаварыла аб тым, як польскі ўрад «клапаціўся» аб народнай асвеце. Таксама ён «клапаціўся» і аб ахове здароўя працоўных. [illegible] смяротнасць была высокай. Такія хваробы, як трахома і туберкулёз, атрымалі асабліва распаўсюджанне сярод працоўных мас. Таму нам трэба зараз звярнуць асаблівую ўвагу на ліквідацыю гэтай спадчыны, пакінутай нам польскімі панамі.

Прашу Сесію Вярхоўнага Совета БССР асігнаваць сродкі для пабудовы ў Вілейскай вобласці вочнай бальніцы.

Таварышы дэпутаты! Я цалкам падтрымліваю праект дзяржаўнага бюджэта на 1940 год. Я не сумняваюся, што гэты бюджэт будзе выкананы [illegible].

Няхай жыве беларускі народ [illegible] Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі!

Няхай жыве наш родны, лепшы з лепшых, любімы таварыш Сталін! **(Усе ўстаюць. Бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты).**

Прамова дэпутата Крупені І. А.

Таварышы дэпутаты! Сельская гаспадарка ордэнаноснай Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі за апошнія гады дасягнула вялікіх поспехаў. У нашай рэспубліцы, як і ва ўсім СССР, [illegible] асобных [illegible] гаспадаркі [illegible] сацыялістычнай. [illegible] аб'яднаны [illegible] або 92 проц.

Сельская гаспадарка ўзброена навейшай [illegible] тэхнікай. На калгасных палях працуюць звыш 10 тыс. трактараў [illegible] і тысячы іншых складаных сельскагаспадарчых машын. Гэтых поспехаў мы дасягнулі дзякуючы штодзённым клопатам большэвіцкай партыі і ўрада і асабіста правадыра народаў таварыша Сталіна.

Унесены Соўнаркомам БССР на разгляд Сесіі дзяржаўны бюджэт у суме па даходах 2.167.220 тыс. руб. і па расходах 2.160.745 тыс. рублёў з усёй сілай адлюстроўвае поспехі і дасягненні нашай ордэнаноснай рэспублікі і намячае далейшы росквіт народнай гаспадаркі і сацыялістычнай культуры. Бюджэт прадугледжвае вялікія ўкладанні для далейшага развіцця сельскай гаспадаркі. Гэта абавязвае работнікаў зямельных органаў перабудаваць сваю работу так, каб кожная народная капейка была выкарыстана з найбольшай гаспадарчай эфектыўнасцю. Трэба прама сказаць, што мы яшчэ працуем у гэтым напрамку нездавальняюча.

У мінулым годзе МТС рэспублікі безгаспадарча расходавалі звыш 11 млн. рублёў на рамонт трактараў і сельскагаспадарчых машын, звыш 1 млн. рублёў на гаручае. Гэта з'ўляецца вялікім недахопам у рабоце Наркамзема і яго сістэмы. Наркамзем і яго органы на месцах павінны зрабіць з гэтага для сябе вывады і перабудаваць сваю работу з тым, каб не толькі не дапусціць перарасходаў, але наадварот — скарыстаць па-гаспадарску сродкі, прадугледжаныя на далейшае развіццё сельскай гаспадаркі.

Таварышы дэпутаты! Далейшае развіццё сельскай гаспадаркі, рост ураджайнасці, развіццё сацыялістычнай жывёлагадоўлі і стварэнне моцнай кармавой базы павінны пайсці за кошт павышэння прадукцыйнасці працы, далейшага ўнядрэння перадавой агратэхнікі, унядрэння правільных севаабаротаў і лепшага вы-

карыстання складаных сельскагаспадарчых машын і трактараў.

Але не менш важнае значэнне мае асваенне балот і забалочаных зямель. Балоты Беларусі, якія займаюць звыш адной трэці тэрыторыі — каля 7 млн. гектараў, з'яўляюцца багацейшым рэзервам пашырэння пасеўных плошчаў зернавых, тэхнічных і кармавых культур. За мінулыя гады асвоена звыш 90 тыс. гектараў балот. Такія тэмпы асваення новых зямель ні ў якім разе не задавальняюць растучыя патрэбнасці народнай гаспадаркі.

Між тым, усім вядома, што на асушаных балотах ураджаі ў два-тры разы вышэй, чым на мінеральных землях. Гэта абавязвае нас па-большэвіцку ўзначаліць выдатны пачын калгаснікаў Любаньскага раёна, заклікаўшых усіх калгаснікаў Беларусі выйсці на масавае асваенне балот і забалочаных зямель.

Дзяржава з года ў год прадугледжвала вялікія сродкі на асваенне балот, і ў гэтым годзе на гэтае мерапрыемства прадугледжана бюджэтам 2.600 тыс. рублёў. Гэта вялікая сума, але ўлічваючы ўзросшае ў некалькі разоў запатрабаванне калгаснікаў да асваення новых зямель, гэта выклікае дадатковыя затраты на падрыхтоўку механізмамі будаўніцтва буйных водапрыёмнікаў. Я прашу Сесію Вярхоўнага Совета БССР абмеркаваць гэтае пытанне і адпусціць дадаткова 3 млн. руб.

Таварышы дэпутаты! Я ўпэўнен, што мая прапанова знойдзе сярод вас гарачы водгук. У нашай рэспубліцы 1940 год павінен стаць годам масавага асваення балотных зямель. Ператворым нашы непраходныя балоты ў квітнеючыя калгасныя палі, лугі і пасбішчы з тым, каб атрымаць новыя мільёны пудоў хлеба, пянькі, кок-сагыза, кармоў. Неабходна, каб гэта справа была забяспечана кіраўніцтвам. Калгасы перш за ўсё маюць патрэбу ў тэхнічнай кансультацыі. Велізарнае, удзячнае поле дзейнасці адкрываецца перад спецыялістамі і асабліва перад меліяратарамі. У кожным калгасе, у кожным раёне павінны быць дакладныя тэхнічныя планы, разлікі. Неабходна аказаць таксама дапамогу калгасам у расстаноўцы сіл. Толькі пры штодзённым тэхнічным кіраўніцтве можа быць забяспечан поспех справы.

У кожным кутку нашай краіны савецкія людзі паказваюць выдатныя ўзоры сацыялістычных адносін да працы і, як сапраўдныя гаспадары савецкай зямлі, імкнуцца дружнай і радаснай працай умацоўваць магутнасць сваёй радзімы, паскорыць тэмпы руху наперад да комунізма.

Няхай жыве комуністычная партыя большэвікоў!

Няхай жыве вялікі Сталін!

(Бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты. Усе дэпутаты ўстаюць).

Прамова дэпутата Папкоўскага І. І.

Таварышы дэпутаты! З пачуццём вялікага задавальнення і радасці сустрэлі працоўныя нашай радзімы бліскучыя лічбы дзяржаўнага бюджэта Саюза ССР на 1940 г., зацверджаныя VI Сесіяй Вярхоўнага Совета СССР.

Зацверджаны бюджэт Саюза з'яўляецца яркім паказчыкам гіганцкіх перамог сацыялізма, атрыманых працоўнымі пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і асабіста таварыша Сталіна.

Дзяржаўны бюджэт Саюза прадугледжвае 57 мільярдаў рублёў на расходы абароны. Гэтыя сродкі на ўмацаванне абараназдольнасці нашай краіны з'яўляюцца найлепшым доказам клопатаў партыі Леніна—Сталіна аб магутнасці і шчасці нашай радзімы, нашага народа, жадаючага спакойна і мірна працаваць і на аснове творчай працы дасягнуць яшчэ большага росквіту сацыялістычнай народнай гаспадаркі і культуры.

Прадстаўлены на разгляд і зацвярджэнне IV Сесіі Вярхоўнага Совета БССР дзяржаўны бюджэт Беларускай рэспублікі на 1940 г. і справаздача аб выкананні бюджэта за 1939 г. поўнасцю адлюстроўваюць велізарныя перамогі сацыялізма ў нашай рэспубліцы ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі і культуры. Дзяржаўны бюджэт БССР у параўнанні з 1939 годам узрастае на 64,2 проц. Такое павелічэнне дзяржаўнага бюджэта дае магчымасць яшчэ больш разгарнуць творчую работу па далейшаму ўздыму народнай гаспадаркі рэспублікі і дабрабыту насельніцтва. Дзяржаўны бюджэт 1940 г. характэрны тым, што значная яго частка пойдзе на ўздым эканомікі і культуры народа заходніх абласцей Беларусі, якія на працягу 20 год знаходзіўся ў самых цяжкіх умовах жыцця. Панская Польшча і яе нездачлівыя кіраўнікі зрабілі ўсё, каб давесці працоўных Заходняй Беларусі да ўзроўню каланіяльных рабоў. Уступіўшыя ў сям'ю народаў Саюза ССР народы заходніх абласцей Беларусі ў сучасны момант, як і ўся Беларуская Совецкая Сацыялістычная Рэспубліка, акружаны выключнай увагай партыі Леніна—Сталіна. Беларускі народ штодзённа адчувае гэту ўвагу і бацькоўскія клопаты лепшага друга беларускага народа — вялікага Сталіна.

Працоўныя нашай рэспублікі дасягнулі найвялікшых поспехаў у эканамічным і культурным будаўніцтве, у нас створана свая сацыялістычная прамысловасць, ве

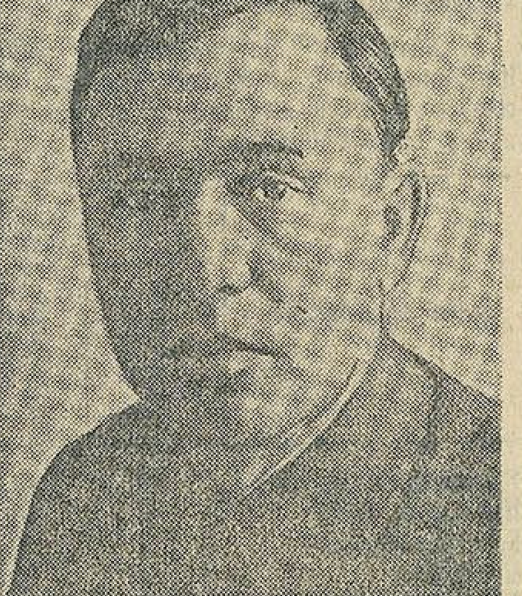

валавая прадукцыя толькі за 1939 г. павялічылася на 6,8 проц. Найвялікшыя поспехі дасягнуты таксама і ў сельскай гаспадарцы. Канула ў вечнасць жабрацтва старой беларускай вёскі. Замест царквы, касцёла, як гэта было ў дарэвалюцыйны час, у новай калгаснай беларускай вёсцы паявіліся школы, клубы.

Дзяржаўны бюджэт 1940 г., прадстаўлены на разгляд і зацвярджэнне IV Сесіі Вярхоўнага Совета Беларускай рэспублікі, дазваляе яшчэ больш разгарнуць творчую работу па далейшаму ўздыму ўсіх галін сацыялістычнага будаўніцтва. Выкананне бюджэта 1940 г. дазволіць забяспечыць будаўніцтва новых прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці непасрэдна ў раённых цэнтрах і калгасных вёсках. Велізарныя грашовыя сродкі ў 1939 г. затрачаны на справу народнай асветы, ахову здароўя, развіццё мастацтва і культуры. У 1940 г. гэтыя лічбы яшчэ больш узрастаюць. 1940 год будзе годам далейшага ўмацавання народнай гаспадаркі і абараназдольнасці нашай дзяржавы, будзе годам бурнага росту творчай ініцыятывы народных мас рэспублікі. Гэта забяспечыць безумоўнае выкананне дзяржаўнага бюджэта, зацверджанага на гэтай сесіі.

Таварышы дэпутаты! Няўхільнае развіццё ўсіх галін сацыялістычнай гаспадаркі і культуры ў вёсцы патрабуе зараз, як ніколі, належнай увагі з боку дзяржаўных органаў. Для прыкладу: бюджэт Дзержынскага раёна ў 1939 годзе па расходнай частцы склаў 6 млн. рублёў, на народную асвету і ахову здароўя было расходвана 3 млн. 897 тыс. рублёў. Трэба заўважыць, што і гэта, можна сказаць, вялікая сума грашовых сродкаў не забяспечвае ў поўнай меры растучых культурных патрабаванняў насельніцтва Дзержынскага раёна.

Дзержынск, пасля Барысава і Слуцка, з'яўляецца найбольш буйным цэнтрам Мінскай вобласці. Між тым, неабходна адзначыць, што працоўныя Дзержынска да гэтага часу не маюць належачай, адпавядаючай сучасным умовам культурнай установы. Я прашу мець на ўвазе гэту акалічнасць і пры размеркаванні сродкаў па абласцях павялічыць бюджэтныя асігнаванні Мінскай вобласці з учотам неабходнасці пабудовы ў Дзержынску Дома сацыялістычнай культуры.

Разам з гэтым я прашу павялічыць Дзержынскаму раёну пазалімітныя асігнаванні на палепшэнне ўпарадкавання раённага цэнтра, бо мяркуемыя грашовыя сродкі на гэту мэту ў размеры 25 тыс. рублёў не могуць задаволіць патрабаванні насельніцтва.

Таварышы дэпутаты! Няма ніякіх сумненняў, што дзяржаўны бюджэт Беларускай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі будзе выканан поўнасцю. Парукай гэтаму з'яўляецца выключны палітычны і творчы ўздым актыўнасці працоўных мас горада і вёскі, іх маральна-палітычнае адзінства і непахісная гатоўнасць пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і вялікага Сталіна **(бурныя апладысменты)** ісці цвёрдым крокам да новых перамог комунізма.

Прамова дэпутата Корсак З. М.

Таварышы дэпутаты! Яшчэ зусім нядаўна, якіх-небудзь 7 месяцаў таму назад, мы жылі ў польскай дзяржаве, якая трымалася на шыбеніцах, турмах і расстрэлах, на лютым нацыянальным прыгнечанні беларусаў, украінцаў, яўрэяў, на бесчалавечнай эксплаатацыі рабочых і сялян памешчыкамі і капіталістамі.

Правячыя кругі Польшчы насільна імкнуліся апалячыць беларускае насельніцтва. Яны забаранялі нам гаварыць на роднай мове. Беларускія школы ўсюды закрываліся, беларускі народ быў асуджан на галечу, бескультур'е, на палітычнае бяспраўе.

Толькі з прыходам нашай вызваліцельніцы — Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі працоўныя заходніх абласцей атрымалі свабоду, атрымалі магчымасць будаваць новае жыццё ў дружнай многанацыянальнай сям'і народаў вялікага Совецкага Саюза.

Сваю волю, сваё жаданне, сваю ўдзячнасць за вызваленне і адданасць вялікай непераможнай партыі большэвікоў і яе правадыру таварышу Сталіну **(апладысменты, усе прысутныя ўстаюць)** народы заходніх абласцей Беларусі прадэманстравалі на сваім Народным Сабранні, абвясціўшым устанаўленне совецкай улады, нацыяналізацыю буйнай прамысловасці і банкаў, канфіскацыю памешчыцкіх зямель на ўсёй тэрыторыі вызваленых абласцей.

Гэтую сваю непахісную волю будаваць новае жыццё народ выразіў аднадушным

Прамова дэпутата Церахава І. Ф.

Таварышы дэпутаты! На базе няўхільнага росту народнай гаспадаркі ўсёй краіны расце і развіваецца дзяржаўны бюджэт СССР, які забяспечвае рост бюджэта саюзных рэспублік, рост бюджэта мясцовых советаў, накіроўваючых вялікую долю сваіх расходаў на сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. Гэта ярка відаць з бюджэта Магілёўскай вобласці, які ў 1940 годзе складае 212.150 тыс. рублёў.

Уласныя даходы нашай вобласці выраслі ў параўнанні з 1939 годам на 34 проц. У гэтым адлюстраван рост дабрабыту працоўных мас, рост калгасаў, рост мясцовай гаспадаркі. Павелічэнне даходнай часткі магло-б быць яшчэ большым, калі-б мы ўмела скарысталі існуючыя ў нас рэзервы. Напрыклад, мясцовая прамысловасць дала прырост прадукцыі ў 1939 г. у параўнанні з 1938 г. усяго толькі на 10,1 проц., промкааперацыя — на 24,8 проц.; значыць мясцовая прамысловасць не скарыстала ўсіх сваіх магчымасцей. Неабходна таксама адзначыць, што большасць прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці не займаецца вырабам прадметаў шырокага спажывання. З 130 прадпрыемстваў толькі 7 заняты вытворчасцю прадметаў шырокага спажывання.

Асабліва нездавальняюча абстаіць справа з асваеннем новых відаў вырабаў шырокага спажывання, як, напрыклад, слясарных, сталярных, кавальскіх інструментаў, гаспадарчай пасуды, будаўнічых матэрыялаў і т. д.

З усёй рэзкасцю неабходна падкрэсліць, што асобныя прадпрыемствы ў рэзультаце безгаспадарчасці працуюць з яўнымі стратамі. Напрыклад, на горацкім цагельным заводзе № 39 планавы сабекошт 1000 штук цэглы — 99 руб. 34 кап., а фактычны сабекошт склаў у 1939 г. 116 руб. 57 кап., на бабруйскім

цагельным заводзе № 12 планавы сабекошт 1000 шт. цэглы — 105 руб. 31 кап., фактычны — 136 руб. 38 кап. Трэба павесці рашучую барацьбу з безгаспадарчасцю і фінансавай разбэшчанасцю. Гэта дасць магчымасць знізіць сабекошт і палепшыць якасць прадукцыі, патаніць будаўніцтва.

Раёны Магілёўскай вобласці маюць каласальныя мясцовыя багацці. Калі ўмела іх скарыстаць, то мы маглі-б поўнасцю задаволіць растучыя патрэбнасці працоўных мас у таварах шырокага спажывання. Амаль ва ўсіх раёнах ёсць вялікія залежы гліны, крэйды, крэменя і іншай сыравіны. Наркамату мясцовай прамысловасці і Упраўленню будматэрыялаў неабходна сур'ёзна заняцца вышукальнымі работамі, а работнікі мясцовай прамысловасці і промкааперацыі павінны праявіць больш ініцыятывы ў арганізацыі новых прадпрыемстваў, поўнасцю скарыстаць мясцовую сыравіну і адыходы вытворчасці і тым самым павялічыць даходную частку бюджэта.

Трэба таксама спыніцца на пытанні развіцця мясцовай харчовай прамысловасці. Не гледзячы на вялікую колькасць сыравіны ў кожным раёне, развіццём харчовай прамысловасці на месцах не займаюцца.

ЦК КП(б)Б зусім правільна ставіць данае пытанне, як пытанне выключнай важнасці. Наркаматам харчовай і мясамалочнай прамысловасці, а таксама Белкаапсаюзу трэба аказаць практычную дапамогу абласцям і раёнам у развіцці харчовай прамысловасці. Паводле папярэдніх даных, раёны нашай вобласці могуць дадаткова звыш плана даць харчовай прадукцыі звыш чым на 6 мільёнаў рублёў. Гэта таксама будзе адчувальная даходная крыніца бюджэта.

Таварышы дэпутаты! XVIII з'езд ВКП(б) указаў на неабходнасць усямернага развіцця здабычы мясцовых відаў паліва для задаволення растучай патрэбнасці нашай прамысловасці. Тарфяная прамысловасць вобласці ў 1939 г. перавыканала план торфаздабычы. Поспех 1939 г. быў-бы яшчэ большым, калі-б

(Працяг на 3-й стар.)

ЧАЦВЕРТАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ БЮДЖЭЦЕ БССР НА 1940 ГОД

Прамова дэпутата Церахава І. Ф. (ПРАЦЯГ)

усе торфапрадпрыемствы выканалі план. На жаль, побач з перадавымі прадпрыемствамі ёсць і такія, якія не выканалі свайго вытворчага праграмы. Да ліку такіх прадпрыемстваў адносяцца торфазаводы раённага падпарадкавання: Гараўле (Чэрыкаўскі раён) — план выканан на 44,9 проц., Дубінец (Магілёўскі раён) — выканаў праграму на 57,2 проц.

Прыродныя ўмовы даюць магчымасць шырока развіць у нашай вобласці здабычу торфу. У Быхаўскім раёне налічваецца звыш 5 тыс. гектараў торфабалот. Блізкасць Бялыніцкага раёна да г. Магілёва дазваляе, апрача забеспячэння торфам самага раёна, стварыць дадатковую паліўную базу для г. Магілёва і асабліва яго прамысловых прадпрыемстваў. Аднак, вышукальна-праектныя работы яшчэ адстаюць ад патрабаванняў народнай гаспадаркі ў паліве. Наркамату паліўнай прамысловасці неабходна будзе сур'ёзна заняцца гэтым пытаннем з тым, каб ліквідаваць у бліжэйшы час адставанне ў вышукальна-праектных работах.

Трэба сказаць адначасна і аб недахопах падатковай работы, асабліва на вёсцы. Нам вядома, што асноўная доля даходаў нашага бюджэту складаецца з плацяжоў сацыялістычнай гаспадаркі. Значыць, удзельная вага падаткаў з насельніцтва невялікая. Заўвага Наркома фінансаў Саюза ССР тав. Зверава на VI Сесіі Вярхоўнага Совета СССР аб адставанні Магілёўскай вобласці па выкананню фінансавага плана па сельскіх плацяжах у 1939 г. зусім правільна. Совецкія і фінансавыя органы асобных раёнаў, як напрыклад Бярэзінскага, Хоцімскага і іншых, сур'ёзна ўлічылі крытыку, намнога палепшылі падатковую работу на вёсцы, але частка раёнаў, як напрыклад Бабруйскі, Магілёўскі, Чырвонапольскі і інш., да гэтага часу адстаюць у выкананні фінансавага плана, тым самым ставяць усю вобласць у рады адстаючых.

Я ўпэўнен, што совецкія і фінансавыя органы гэтых раёнаў маюць усе магчымасці поўнасцю выканаць фінансавы план. Неабходна толькі карэнным чынам перабудаваць падатковую работу на вёсцы. [illegible] Для палепшэння падатковай работы Наркамфіну БССР неабходна сур'ёзна заняцца падрыхтоўкай і перападрыхтоўкай фінансавых работнікаў.

Таварышы дэпутаты! Я хачу паставіць рад пытанняў, звязаных з рэспубліканскім бюджэтам. Для таго, каб скончыць будаўніцтва, якое было пачата ў г. Магілёве, патрабуюцца дадатковыя сродкі.

На Дом Советаў прадугледжана на плану толькі 1,5 млн. руб., між тым, як на яго скончэнне, не лічачы дадатковых работ і кан'юнктурнай розніцы, патрабуецца 3.280 тыс. руб. [illegible] патрабуецца дадаткова 1.780 тыс. руб.

Зараз у эксплуатацыю закончана ўжо дома НКВД, а таксама Дома Советаў [illegible] старых дамоў і іншых памяшканняў, якія знаходзяцца на тэрыторыі будучай плошчы. [illegible] Для правядзення гэтых работ неабходна прадугледзець 2 млн. руб.

Пры правядзенні работ па пракладцы падземнай гаспадаркі (каналізацыя, вадаправод) праезд і пешаходны рух па некаторых вуліцах у г. Магілёве стаў немагчымым. На скончанне работ па ўпарадкаванню вуліц патрабуецца 2 млн. руб. На работы па абсталяванню вадаправода і насосных станцый, на скончанне каналізацыі народнагаспадарчым планам прадугледжана 800 тыс. руб., а неабходна 1.906 тыс. руб. Дадаткова патрабуецца 1.106 тыс. руб.

Таксама трэба павялічыць асігнаванні на будаўніцтва гаража і Дома друку ў суме 1,2 млн. рублёў. [illegible]

Пастановай СНК БССР ад 29 жніўня 1939 г. аб мерапрыемствах па аказанню дапамогі Клімавіцкаму раёну прадугледжвалася будаўніцтва дома суда і памяшкання для некаторых раённых арганізацый. [illegible] неабходна павялічыць асігнаванні на 400 тыс. руб.

У радзе раёнаў (Асіповіцкі, Бялыніцкі, Бярэзінскі, Касцюковіцкі, Чарыкаўскі, Чырвонапольскі і Шклоўскі) [illegible] патрабуецца 1.400 тыс. рублёў. Праектам бюджэта прадугледжваецца 450 тыс. руб. Трэба павялічыць гэтую суму на 800 тыс. рублёў.

Таварышы дэпутаты, беларускі народ, разам з усімі народамі вялікага Совецкага Саюза, [illegible] будзе мацаваць абаронную магутнасць нашай краіны, будзе змагацца за павелічэнне прамысловай прадукцыі і за росквіт сельскай гаспадаркі, за быстрае развіццё культуры, навукі і тэхнікі, за паспяховае выкананне народнагаспадарчага і фінансавага плана 1940 года.

Поспехі, якіх мы дасягнулі ў 1939 г., будуць несумненна памножаны. Парукай гэтаму з'яўляецца тое, што нашу краіну, наш вялікі совецкі народ вядзе ад перамогі да перамогі наш дарагі, мудры, усімі любімы вялікі таварыш Сталін. (Усе ўстаюць, бурныя, доўга не змаўкаючыя апладысменты).

раздана 6449 галоў жывёлы, 6569 цэнтнераў зярна, 23.563 цэнтнераў бульбы і т. д. Былыя батракі атрымалі дамы, жывёлу, зямлю і сталі жыць па-чалавечы.

Польскія паны ўсямерна палохалі сялян калгасамі [illegible]. З прыходам Совецкай улады сяляне даведаліся праўду аб калгасах, праўду, якую 20 год хавалі польскія паны. Калгасны шлях—адзіна правільны шлях заможнага і культурнага жыцця сялян без кулакоў і эксплуататараў.

Гэты шлях сацыялістычнага калгаснага жыцця, указаны геніем чалавецтва таварышам Сталіным, правераны мільёнамі сялян нашага вялікага Совецкага Саюза, і сяляне Пінскай вобласці таксама пайшлі па гэтаму шляху.

У нашай вобласці па ініцыятыве самых сялян ужо арганізавана 35 калгасаў, аб'ядноўваючых 4198 гаспадарак. Апрача гэтага, да 10 тысяч сялян падалі заявы аб жаданні ўступіць у калгасы.

Гэта яшчэ раз паказвае, якое велізарнае давер'е і якую любоў маюць працоўныя нашай вобласці да партыі большэвікоў, да таварыша Сталіна.

Векавечная мара сялян Палесся—быць гаспадарамі зямлі—збылася толькі дзякуючы совецкай уладзе.

Зямлёй сталі карыстацца яе законныя гаспадары—працоўныя сяляне. Калгаснікі абагулілі, згодна Сталінскага статута сельгасарцелі, асноўныя сродкі вытворчасці, засыпалі і ачысцілі насенне і прыступілі да работы на новых калектыўных пачатках.

У вялікім уздыме калгасы, а таксама ўсе сяляне рыхтаваліся да першай большэвіцкай вясны, бо яны ведаюць, што цяпер працуюць не на памешчыка, асадніка і кулака, а працуюць на сябе, на карысць і ўмацаванне нашай вялікай ра-

дзімы. Таму калгаснікі калгаса імені Сталіна, Пінскага раёна, дружна, з песнямі і чырвонымі сцягамі выехалі ў поле. Таксама пачалі сяўбу і іншыя калгасы нашай вобласці. Ужо засеяна 3.508 гектараў. Партыя і совецкая ўлада аказвалі і аказваюць вялікую дапамогу калгасам нашай вобласці.

У вобласці арганізавана 11 МТС, у якіх ёсць 52 трактары і многа іншых сельскагаспадарчых машын. [illegible]

Усе працоўныя нашай вобласці з вялікім уздымам і задавальненнем сустрэлі гістарычныя рашэнні VI Сесіі Вярхоўнага Совета Саюза ССР і рашэнне сакавіцкага пленума ЦК ВКП(б). [illegible]

Таварышы дэпутаты! Совецкая ўлада вызваліла раней прыгнечаны народ. Гэтага працоўныя заходніх абласцей Совецкай Беларусі ніколі не забудуць. [illegible] выканаць любое заданне партыі і ўрада, а калі спатрэбіцца, [illegible] абараніць нашу вялікую радзіму!

Няхай жыве вялікая партыя большэвікоў!

Няхай жыве наш любімы правадыр і настаўнік, геній чалавецтва, вялікі Сталін! (Апладысменты, усе прысутныя ўстаюць).

Прамова дэпутата Гуцянковай Е. Т.

Таварышы дэпутаты! Нарком фінансаў БССР тав. Спяшанаў далажыў нам аб дзяржаўным бюджэце БССР на 1940 год. У гэтым бюджэце разам з расходамі на ўсе галіны народнай гаспадаркі БССР прадугледжаны значныя асігнаванні на сацыяльнае забеспячэнне, якія выражаюцца ў суме каля 82 мільёнаў рублёў.

На 1940 год толькі па заходніх абласцях БССР прадугледжваецца па бюджэту на сацыяльнае забеспячэнне звыш 28 мільёнаў рублёў.

Яркім выражэннем сталінскіх клопатаў аб працоўных з'яўляецца штогодны рост асігнаванняў на сацыяльнае забеспячэнне ў БССР. Калі ў 1938 г. на мерапрыемствы па сацыяльнаму забеспячэнню было асігнавана 37.760 тыс. руб., то ў 1939 г. гэтыя-ж асігнаванні складалі звыш 48 млн. руб. А на 1940 г. намячаецца па бюджэту па ўсёй БССР каля 82 млн. руб.

У 1939 годзе на санаторна-курортнае лячэнне і дамы адпачынку для пенсіянераў-інвалідаў было расходавана 800 тыс. рублёў. 1356 чалавек былі накіраваны ў санаторыі і дамы адпачынку. Апрача гэтага Белкаапінстрахкасай на гэтую мэту расходавана 517 тыс. руб. На санаторна-курортнае лячэнне і ў дамы адпачынку было накіравана 1235 чал. працуючых у кааперацыі інвалідаў. На 1940 год на гэтыя мерапрыемствы па дзяржаўнаму бюджэту прадугледжана 1.100 тыс. рублёў, а па лініі Белкаапінстрахкасы—620 тыс. рублёў.

Апрача пенсіі органы Наркамсобеса аказваюць значную матэрыяльную дапамогу пенсіянерам-інвалідам і іх дзецям. У 1939 годзе на гэтую мэту было расходавана 733 тыс. рублёў, а на 1940 год прадугледжваецца 2,5 млн. руб.

Выключныя клопаты партыя і ўрад праяўляюць аб працоўных, страціўшых сваю працаздольнасць, аб прастарэлых, адзінокіх, якія атрымліваюць поўнае забеспячэнне ў дамах інвалідаў. На ўтрыманне і абсталяванне дамоў прастарэлых, інвалідаў і дзяцей інвалідаў на 1940 год бюджэтам прадугледжваецца 11 млн. руб.

У былой панскай Польшчы дамы прастарэлых утрымліваліся не за кошт дзяржавы, а за кошт ахвяраванняў асобных рэлігійных абшчын. Бескультур'е, антысанітарыя, рэлігійны дурман панавалі ў гэтых дамах. Зараз Наркамат сацыяльнага забеспячэння ў заходніх абласцях арганізаваў дамы інвалідаў у былых панскіх маёнтках. Там, дзе жылі раней памешчыкі, капіталісты, графы, князі, там зараз адпачываюць прастарэлыя працоўныя заходніх абласцей БССР.

У дамы інвалідаў заходніх абласцей накіравана значная колькасць абмундзіравання, мануфактуры, бялізны, пасцельных прылад [illegible] людзях, [illegible]

чымы толькі ў краіне сацыялізма, у краіне, якой кіруе партыя большэвікоў на чале з найвялікшым геніем нашай эпохі таварышам Сталіным.

Аблвыканкомы, раённыя выканаўчыя камітэты павінны прыняць усе меры да наладжання гаспадаркі ў дамах інвалідаў; да забеспячэння іх адпаведным абсталяваннем. Патрэбна аказваць ім дапамогу ў рабоце з тым, каб гэтыя дамы былі ператвораны ў сапраўдныя культурныя ачагі, дзе працоўныя на старасці былі-б забяспечаны радасным і шчаслівым жыццём.

Важным мерапрыемствам па сацыяльнаму забеспячэнню калгаснага сялянства з'яўляюцца касы ўзаемадапамогі калгасаў.

Па няпоўных даных, на 1 студзеня 1940 года у калгасах Беларусі ёсць каля 6000 калгасных кас грамадскай узаемадапамогі. Калгасныя касы грамадскай узаемадапамогі аказваюць значную дапамогу калгаснікам і калгасніцам у час хваробы, у выпадку наступлення інваліднасці, па старасці, утрымліваюць дзяцей, сірат і інш. За 1939 год такую дапамогу атрымалі звыш 40.000 калгаснікаў і калгасніц. Апрача гэтага многа калгаснікаў і калгасніц было накіравана на санаторна-курортнае лячэнне і ў дамы адпачынку.

Аднак, пры ўсім гэтым работа калгасных кас грамадскай узаемадапамогі пастаўлена яшчэ нездавальняюча. Нам прадстаіць у гэтай галіне прарабіць велізарную работу. Неабходна, каб кожны сельсовет і райсовет дэпутатаў працоўных дабіўся-бы арганізацыі кас узаемадапамогі ва ўсіх калгасах, [illegible]

Побач з дзяржаўным забеспячэннем інвалідаў, органы сацыяльнага забеспячэння шырока праводзяць працоўнае ўстройства інвалідаў. Значная колькасць інвалідаў трэцяй і часткова другой групы, якія ў сілу сваёй інваліднасці не могуць працаваць на дзяржаўных прадпрыемствах па сваёй ранейшай кваліфікацыі, устройваюцца ў кааперацыі інвалідаў і гэтым самым актыўна ўдзельнічаюць у сацыялістычным будаўніцтве. Толькі ў 1939 годзе працаўстроена 3.000 інвалідаў, а ў 1940 годзе будзе працаўстроена ў сістэме кааперацыі інвалідаў і ў дзяржпрадпрыемствах 3600 інвалідаў.

Арганізаваная ў гэтых мэтах сістэма кааперацыі інвалідаў расце з года ў год. Да гэтага часу налічваецца каля 92 вытворчых і гандлёвых арцелей з колькасцю 6000 чалавек. Такая работа зараз праводзіцца і ў заходніх абласцях БССР, дзе ўжо налічваецца 18 арцелей кааперацыі інвалідаў.

Апрача гэтага праведзена значная работа па арганізацыі і працаўстройству сляпых і глуханямых, якія, не знаходзячы прымянення сваёй працы ў былой панскай Польшчы, жабравалі; зараз яны працуюць у арганізаваных арцелях кааперацыі інвалідаў.

Сістэма кааперацыі інвалідаў і прадпрыемствы Наркамсобеса, побач з працаўстройствам інвалідаў, удзельнічаюць таксама ў вырашэнні задач павелічэння прадукцыі шырокага спажывання. Па сістэме Белкаапінсовета вытворчы план 1939 года выканан на 106,13 проц. і на прадпрыемствах таварыства глуханямых і сляпых—на 100 проц. На мясцовы рынак паступіла прадукцыі шырспажыва на 81 млн. руб., а на 1940 год прадукцыя шырспажыву ў адпускных цэнах складзе 92.416 тыс. рублёў.

Усе прадпрыемствы сістэмы Наркамсобеса працуюць пераважна на адыходах ад дзяржаўнай прамысловасці, а гэта значыць, што мясцовыя совецкія арганізацыі павінны аказаць дапамогу кааперацыі інвалідаў, скарыстаць усе мясцовыя сыравінныя рэсурсы з тым, каб у 1940 годзе мець магчымасць выпусціць больш прадукцыі шырокага спажывання.

Таварышы дэпутаты! Бюджэт БССР на 1940 год поўнасцю адпавядае тым задачам, якія стаяць перад народнагаспадарчым планам Беларускай Совецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Я падтрымліваю прапанову выступаўшых тут дэпутатаў, аб тым, што прадстаўлены бюджэт на 1940 год мы аднадушна зацвердзім і прымем да няўхільнага выканання.

Няхай жыве арганізатар і натхніцель усіх нашых перамог, наш вялікі правадыр і настаўнік таварыш Сталін! (Усе прысутныя ўстаюць. Бурныя апладысменты).

Прамова дэпутата Федасюк А. І.

Таварышы дэпутаты! Гэта Сесія з'яўляецца гістарычнай падзеяй у жыцці працоўных заходніх абласцей. На гэтай Сесіі ўпершыню ў гісторыі прысутнічаюць дэпутаты ад заходніх абласцей, якія разам з дэпутатамі ад усходніх абласцей разглядаюць і зацвярджаюць дзяржаўны бюджэт на 1940 год.

Лічбы бюджэта на 1940 год гавораць аб велізарных поспехах сацыялістычнай гаспадаркі, аб велізарнай магутнасці нашай краіны і светлых перспектывах народа, будуючага комуністычнае грамадства.

Гэтых поспехаў дабілася наша краіна пад мудрым кіраўніцтвам комуністычнай партыі большэвікоў, якая няўхільна вядзе краіну ад перамогі да перамогі.

Мы, дэпутаты заходніх абласцей, асабліва адчуваем клопаты нашага ўрада, нашай партыі і лепшага друга працоўных таварыша Сталіна аб узняцці эканамічнага, матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных заходніх абласцей.

Працоўныя заходніх абласцей добра памятаюць, як «клапаціўся» аб іх польскі ўрад, якую «карысць» яны мелі ад бюджэта гэтага ўрада.

Вы, таварышы, мабыць, ведаеце, што Польшча была раздзелена на дзве групы, групу «А» і групу «Б». Групу «Б» прадстаўлялі тэрыторыі, населеныя украінскім і беларускім насельніцтвам. Палітыка польскага ўрада ў адносінах да гэтага насельніцтва была палітыкай каланіяльнага грабяжу.

50 проц. зямель, лясоў знаходзіліся ў кучкі памешчыкаў і капіталістаў, у той час калі мільённае сялянства задыхалася ад беззямелля, без паліва, без будынкаў.

Польскі ўрад не пабудаваў на тэрыторыі Заходняй Беларусі ні адной фабрыкі, ні аднаго завода. Наадварот, многія з тых заводаў, якія былі пабудаваны, былі закрыты. У прыватнасці, былі закрыты шклозаводы, цагельныя заводы. Гэта яшчэ больш павялічыла беспрацоўе ў горадзе і ў вёсцы.

Спрадвеку беларускае сялянства нашых абласцей карысталася азёрамі, лоўля рыбы ў азёрах была адзінай крыніцай існавання многіх сялян. У апошні час азёры былі насільна адабраны ад сялян і перададзены прадпрыемцам і купцам. Практыкаваўшаяся польскім урадам палітыка насаджэння хутароў суправаджалася далейшым аграбленнем сялян: адбіраннем пасбішчаў, зямель і лясоў.

На народную асвету адпускаліся грашы. Некалькі тысяч дзяцей школьнага ўзросту з года ў год не наведвалі школу. Тыя, якія наведвалі школу, у большасці выпадкаў не заканчвалі яе. Маладое пакаленне рабочай і сялянскай моладзі было пакаленнем непісьменных і малапісьменных. Аб школе на роднай мове, аб сярэдняй асвеце рабочая і сялянская моладзь не маглі і марыць.

Бясплатнага лячэння не толькі ў Заходняй Беларусі, але і ва ўсёй Польшчы не існавала. Лячыцца мог толькі той, хто меў грошы.

Польскі ўрад фанабэрыўся сваёй культурай і сваёй цывілізацыяй, якая была такой-жа прагніўшай, як і сам урад. Ён прымушаў сялян бяліць знадворны бок іх хаты, калі сотні тысяч сялянскіх сем'яў гнілі на земляной падлозе ў гэтых хатах.

Але гэта польскіх паноў мала цікавіла. Увесь дзяржаўны бюджэт польскага ўрада ішоў на апарат прыгнечання, задачай якога было граміць нацыянальна-вызваленчую барацьбу беларускага народа, граміць рэвалюцыйную барацьбу рабочага класа, сцерагчы памешчыцка-капіталістычную прыватную ўласнасць.

Заходняя Беларусь прадстаўляла сабой суцэльную крывавую рану. Польшча была сапраўды турмой народаў, дзе панаваў нацыянальны гнёт, бяспраўе, цемра.

Вось чаму дзень 17 верасня 1939 года для працоўных заходніх абласцей стаў сапраўдным святам, які ўвойдзе назаўсёды ў гісторыю беларускага народа.

Гэты дзень паклаў канец эксплаатацыі, насіллю, нацыянальнаму гнёту, бяспраўю. З гэтага дня працоўныя пачалі лягчэй дыхаць. З гэтага дня працоўныя адчулі сябе людзьмі.

Вось чаму ў дзень выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР народ аднадушна галасаваў за сталінскі блок комуністаў і беспартыйных, за партыю Леніна—Сталіна.

Вось чаму ў вёсках заходніх абласцей ад мала да вяліка ўвесь народ складае песні, паэмы, вершы поўныя гарачай удзячнасці нашай доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, таварышу Варашылаву, таварышу Молатаву і вялікаму, геніяльнаму чалавеку таварышу Сталіну. (Дэпутаты ўстаюць і наладжваюць авацыю ў чэсць таварыша Сталіна).

Прайшло ўсяго толькі 7 месяцаў з таго часу, калі народы Заходняй Беларусі з дапамогай доблеснай Чырвонай Арміі вызваліліся канчаткова ад польскага іга і ўстанавілі совецкую ўладу. Працоўныя не толькі атрымалі зямлю, лес, паліва, на ўласных вачах яны бачаць як з дня ў дзень растуць культурныя ачагі, ачагі аховы здароўя, асветы. Рабочы клас і сялянства наглядна пераконваюцца, што такое совецкая ўлада і што яна дае працоўным.

З велізарнай радасцю і таржаством сустрэлі працоўныя заходніх абласцей Указ аб выбарах у Вярхоўныя Советы СССР і БССР. Выбары паказалі, што працоўныя заходніх абласцей моцна згуртаваны вакол партыі Леніна—Сталіна, вакол совецкай улады. Усеагульным удзелам у галасаванні за сталінскі блок комуністаў і беспартыйных яны дэманстравалі сваю адданасць партыі большэвікоў і любімаму Сталіну. Маналітнасць і згуртаванасць працоўных у час выбараў у Вярхоўныя Советы была наглядным адказам тым, хто яшчэ марыць аб падрыве сіл Совецкага Саюза.

Таварышы дэпутаты! Як дэпутат Антопальскай выбарчай акругі, я хачу расказаць аб гэтай акрузе. Польскія правіцелі пакінулі нам у спадчыну выключную адсталасць, выключнае бескультур'е. Ні аднаго культурнага ачага, ні аднаго лячэбнага медыцынскага пункта ў гэтым раёне не было. Пабудова гасцініцы, радзільнага дома, лазні, кіно, бібліятэкі з'яўляецца жыццёвай неабходнасцю для Антопальскага раёна. У Антопальскім раёне ёсць чыгунка, але няма чыгуначнай станцыі, і тавары прыходзіцца выгружаць у 10 кілометрах ад раённага цэнтра. А гэта вядзе за сабой лішнюю затрату дзяржаўных сродкаў. Я прашу Сесію Вярхоўнага Совета ўлічыць гэта становішча ў Антопальскім раёне і адпусціць адпаведную суму на пабудову гэтых капітальных аб'ектаў.

У Брэсцкай вобласці на базе мясцовай сыравіны можа з поспехам развівацца лясная, будаўнічая і харчовая прамысловасць. Мы маем усе магчымасці, каб разгарнуць у нашай вобласці кааператыўную прамысловасць.

Мы маем выдатны мясцовы актыў, які расце і паказвае сваю здольнасць працаваць па-новаму. У нас расце выдатны актыў жанчын, якія адчулі сябе поўнапраўнымі грамадзянамі: у нас расце выдатная моладзь, якая робіць пачын сацыялістычнага будаўніцтва.

Мы ведаем, што на нашым шляху ёсць яшчэ многа цяжкасцей, што ў нас многа ворагаў, якія будуць перашкаджаць нам на кожным кроку. Але мы гэтыя цяжкасці пераадолеем. Залогам гэтаму з'яўляецца тое, што намі кіруе такая выпрабаваная ў баях партыя, як партыя большэвікоў, што на варце нашых граніц стаіць, авеяная славай перамог, наша доблесная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія. Залогам нашых перамог з'яўляецца тое, што намі кіруе геніяльнейшы чалавек нашай эпохі, наш родны, любімы таварыш Сталін. (Дэпутаты ўстаюць і наладжваюць бурную авацыю ў чэсць таварыша Сталіна).

Прамова дэпутата Шапавалава П. Г.

Таварышы дэпутаты! Бюджэт сацыялістычнай дзяржавы адлюстроўвае каласальнейшыя поспехі і дасягненні народаў вялікага Совецкага Саюза, якія будуюць пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна новае комуністычнае жыццё.

Вякамі забітыя і прыгнечаныя, спачатку самадзяржаўем, а потым на працягу 20 год польскімі панамі, працоўныя Заходняй Беларусі, і асабліва Палесся, жылі надзвычай дрэнна, у вельмі цяжкіх умовах.

Польскія паны асабліва грабілі, эксплаатыравалі і прыгняталі так называемыя ўсходнія акраіны. Векавая нястача, голад, беззямелле былі неадступнымі спадарожнікамі працоўных Палесся.

У Пінскай вобласці раней было 206 памешчыкаў, якім належала 516.690 гектараў зямлі. Толькі аднаму магнату Радзівілу належала 80 тысяч гектараў, асаднікам—гэтым панскім жандарам—належала 14.400 гектараў, манастырам і цэрквам—8839 гектараў зямлі. Такім чынам гэтыя групы мелі 739.929 гектараў лепшых зямель, а 85.398 сялянскіх гаспадарак уладалі 787.069 гектарамі зямлі, прычым значная частка гэтых зямель належала кулакам. Калі да гэтага дадаць, што землі ў памешчыкаў, асаднікаў і кулакоў былі заўсёды лепшыя, то будзе ясным, у якой беспрасветнай кабале працякала жыццё асноўнай масы сялян Пінскай вобласці.

Па вобласці было беззямельных 1.260 сялянскіх гаспадарак, малазямельных, якія мелі да 1,5 гектара зямлі—11.934 гаспадаркі. Былі тысячы гаспадарак, якія не мелі ні коней, ні кароў.

Памешчыкі і асаднікі інакш не называлі сялян, як «халопамі» і «быдлам».

Сотні і тысячы лепшых сыноў Заходняй Беларусі пакутвалі ў турмах і засценках польскай жандармерыі.

Каб раз'яднаць сялян, адцягнуць іх ад палітычнай барацьбы з прыгняталынікамі, былы польскі ўрад сілай праводзіў хутарызацыю.

З прыходам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі сяляне атрымалі ад совецкай улады 121.411 гектараў былой памешчыцкай зямлі, у тым ліку ворыўнай—15.411 гектараў. Зямлёй надзелена 13.667 сялянскіх гаспадарак. Апрача таго, сялянам

IV Сесія Вярхоўнага Совета БССР. Група дэпутатаў Вярхоўнага Совета БССР ад заходніх абласцей рэспублікі. НА ЗДЫМКУ (злева направа): тт. А. І. Лўласевіч, С. Л. Крук, П. К. Вайцешук, М. А. Макуцкая, А. М. Юркевіч, З. М. Корсак, М. Т. Шугаеў і Ю. С. Юхневіч.

Фота Я. Салавейчыка.

УЛІЧЫЦЬ ПАМЫЛКІ ПЕРШЫХ ДЗЁН

Стаіць цёплае сонечнае надвор'е. Зямля нават у нізінах увабрала ў сябе талыя воды. Настала гарачая пара веснавых палявых работ. Марудзіць з сяўбой, дапускаць перасыханне глебы — гэта значыць губляць цэнтнеры ўраджаю, наносіць страты калгасам, шкоду дзяржаве.

Але, відаць, гэтага не хочуць зразумець кіраўнікі Дукорскай МТС камуністы Радчэнка і Пракаповіч. Да апошніх дзён яны сцвярджалі, што на полі яшчэ вільготна, і трактары будуць буксаваць. І нават, калі калгасы вышлі ў поле, пачалі масавае ворыва, на сядзібе МТС трактары прастайвалі.

У МТС адзін за адным прыязджалі ганцы з калгасаў. Яны гаварылі, што зямля ўжо гатова да сяўбы, нават пачала перасыхаць, прасілі прысылаць трактары, сеялкі.

І тады вось выявілася тое, чаго не чакалі ні ў райкоме партыі, ні ў райвыканкоме. Аказалася, што большасць машын к выхаду ў поле не гатовы, адрамантаваны яны неахайна.

Заклікаўшы да сябе трактарыста Пятра Прахорчыка, механік сказаў:

— Вось твая машына. Запраўляй яе, прычапі пару сеялак і адпраўляйся ў калгас «Краіна Саветаў».

— Ды як-жа выязджаць на такой машыне, яна-ж яшчэ поўнасцю не адрамантавана, не была ў абкатцы, — пярэчыў трактарыст.

— Нічога, будзе цягнуць, а ў дарозе і абкатку пройдзе.

Загудзеў матор, і машына павольна кранулася.

— Пайшла, — аблягчона ўздыхнуў механік.

Але хутка ў МТС стала вядома, што трактар, ледзь вышаўшы за вароты сядзібы, стаў. Разам з механікам брыгадзір атрада № 4 Жыдовіч устанавіў, што спапленне не ў парадку. Пачаўся рамонт. Праз некаторы час машына кранулася ў далейшы шлях. Але прайшоўшы некалькі метраў, зноў спынілася. Карацей кажучы, вось ужо шэсць сутак яна ў дарозе і ніяк не дойдзе да калгаса «Краіна Саветаў».

Не ўзараўшы і адной баразны, спыніліся і многія іншыя трактары, і не толькі Дукорскай, але і Шацкай і Рудзенскай МТС. Гэта рэзультат таго, што за якасцю рамонту трактараў ніхто не сачыў.

На партыйныя арганізацыі ўскладзен кантроль за гаспадарчай дзейнасцю кіраўнікоў фабрык, заводаў, МТС і калгасаў. На жаль, некаторыя партыйныя арганізацыі Рудзенскага раёна аб гэтым забылі. Інакш чым-жа аб'ясніць тое, што пытаннямі рамонту трактарнага парка партыйныя арганізацыі сур'ёзна ў дэталях не займаліся.

Сяўба ў Рудзенскім раёне ідзе яўна нездавальняюча. З першых дзён палявых работ тут стварыўся вялікі разрыў паміж падрыхтоўкай глебы і сяўбой. Калгасы ўзаралі, закультывіравалі і забаранавалі зябліва 2.653 гектары, а пасеяна ўсяго толькі 369 гектараў яравых зернавых культур і 75 гектараў ільну. Вільгаць выветрываецца, выпарваецца, зямля перасыхае.

Многія старшыні калгасаў не пачынаюць сяўбу таму, што чакаюць трактарных сеялак з МТС. Між тым, конныя сеялкі чамусьці стаяць закінутымі, і нікога гэта не хвалюе. Тут к месцу расказаць аб лёсе аднаго пачынання райкома камсамола.

Перад пачаткам палявых работ у райкоме ЛКСМБ рашылі арганізаваць шэфства камсамольцаў над сеялкамі. Што і гаварыць, ініцыятыва каштоўная! Аднак далей гутарак у райкоме справа не пайшла.

У калгасах раёна няма пярвічных партыйных арганізацый, але затое ў большасці калгасаў ёсць камсамольскія арганізацыі. Праз іх райком партыі і абавязан быў праводзіць у жыццё дырэктывы партыі і ўрада, даводзіць іх да калгаснікаў. У раёне звыш тысячы камсамольцаў. Гэта вялікая сіла. Аднак райком партыі кіруе камсамолам дрэнна, не бачыць і не арганізуе гэту сілу, не вучыць камсамольскія арганізацыі, як ім трэба займацца гаспадарчымі, дзяржаўнымі справамі.

Дзень корміць год, — гаворыць народная мудрасць. З наступленнем вясны, з пачаткам палявых работ гэты дзень настаў. Кіраўнікі Рудзенскага раёна абавязаны ўлічыць памылкі першых дзён веснавой сяўбы і па-дзеламу арганізаваць сапраўды большэвіцкую барацьбу за сталінскі ўраджай.

В. ФЕСЬКО.

ПЕРАДСВЯТОЧНЫЯ ВЫТВОРЧЫЯ ПАДАРУНКІ

МІНСК. З вялікім уздымам рыхтуюцца калектывы фабрык і заводаў Мінска да сустрэчы міжнароднага пролетарскага свята — 1 мая. У цэхах завода імені Чкалава агітатары праводзяць гутаркі аб першым маі. Падрыхтоўваецца выпуск спецыяльных нумароў заводскай і цэхавых насценных газет. 29 красавіка арганізуецца даклад для рабочых і служачых аб першым маі.

На скургалантарэйнай фабрыцы імені Куйбышава ў падарунак пролетарскаму святу падрыхтавана 150 значкістаў ППХА першай ступені. Ансамбль песні і пляскі швейнай фабрыкі імені 8 сакавіка да ўрачыстага вечара падрыхтаваў мантаж «Праваднаму і радзіме», а таксама многа народных песень. На вечары пакажуць сваю мастацкую самадзейнасць байцы падшэфнай часці.

**
*

ВІЦЕБСК. Чарапічныя заводы №№ 3 і 4 датэрмінова выканалі план за красавік.

У бягучым годзе выраб чарапіцы значна расшыраецца. На заводзе № 4 днямі будзе здан у эксплаатацыю агрэгат па пярвічнай апрацоўцы гліны. Гэта дасць магчымасць значна павялічыць прадукцыйнасць працы і павысіць якасць прадукцыі.

На тэрыторыі завода закончана будаўніцтва жылога дома. Сем'і рабочых уселены ў прасторныя светлыя кватэры.

ГОМЕЛЬ. Многія прадпрыемствы горада ў перадмайскім соцыялістычным спаборніцтве дабіліся датэрміновага выканання вытворчай праграмы за красавік месяц.

26 красавіка выканаў месячны план шклозавод імені Сталіна. Выпушчана прадукцыі на 859 тысяч рублёў. 25 красавіка закончылі вытворчую праграму Новабеліцкі лесакамбінат і Гомельская трыкатажная фабрыка імені 8 сакавіка.

Калектыў лесакамбіната абавязаўся да 1 мая выпусціць прадукцыі звыш плана на 150 тысяч рублёў, фабрыка «8 сакавіка» — на 154 тыс. рублёў.

**
*

БАБРУЙСК. Новымі поспехамі ў павышэнні прадукцыйнасці працы адзначаюць працоўныя Бабруйска дні падрыхтоўкі да 1 мая. На 27 красавіка калектыў кандзіцерскай фабрыкі «Чырвоны харчавік» выпусціў звыш месячнага плана прадукцыі на 400 тыс. рублёў.

Пяршынства ў спаборніцтве заваявалі рабочыя карамельнага і дражэйнага цэхаў. У карамельным цэху брыгады тт. Сіняўскай і Барбук штодзённа выконваюць па паўтары нормы. Выдатнік харчовай прамысловасці завёртшчыца т. Зелікман сістэматычна выконвае норму на 200 проц.

Да 1 мая калектыў фабрыкі абавязаўся выпусціць звыш плана прадукцыі яшчэ на 250 тыс. рублёў.

Перадавыя прадпрыемствы Наркаммясцпрома

Рабочыя калектывы многіх прадпрыемстваў Наркаммясцпрома з чэсцю выканалі ўзятыя на сябе абавязацельствы па дастойнай сустрэчы першамайскага свята. На 28 красавіка датэрмінова выканалі свае месячныя планы заводы «Комінтэрн» (Віцебск), «Чырвоны барац» (Орша), імені Дзімітрава (Магілёў), «Ударнік», (Мінск), «Чырвоны металіст» (Барысаў), «Краскацвет» (Лоеў); фабрыкі — акулярная (Віцебск), шпалерная імені Вароўскага (Мінск), галантарэйная імені Фрунзе (Мінск).

Мінск напярэдадні вялікага свята

Радасна рыхтуюцца працоўныя горада Мінска да міжнароднага пролетарскага свята. Горад прымае святочны выгляд. Заканчваецца мастацкае афармленне цэнтральных плошчаў Мінска.

Плошча Свабоды афармляецца на тэму: «СССР — самая дэмакратычная краіна ў свеце», плошча ля Дома ўрада — на тэму: «Вялікі Сталін — правадыр і арганізатар сацыялістычных перамог у СССР».

Вялікае ажыўленне ўносяць [illegible] тэма: «Чырвоная Армія — несакрушальны вартавы вялікага Савецкага Саюза».

У цэнтры горада праводзяцца работы па ўпрыгожванню вакзальнай плошчы.

На 1 мая будзе прыбрана [illegible] плошча імені Горкага. [illegible] на тэму: «Савецкі народ — невычарпальная крыніца адвагі, самаадданасці, [illegible]».

1 і 2 мая вечарам на вуліцах, плошчах горада арганізуюцца масавыя танцы, выступленні брыгад мастацкай самадзейнасці. На плошчах, у цэнтры і на акраінах горада будуць дэманстравацца кінакарціны.

На прадпрыемствах і ва ўстановах [illegible] сходы і вечары.

Злёт стаханаўцаў-будаўнікоў

27 красавіка ў клубе металістаў адбыўся злёт стаханаўцаў-будаўнікоў г. Мінска. На злёце прысутнічала больш 300 стаханаўцаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў.

[illegible]

злёце намеснік старшыні Саўнаркома БССР тав. Захараў. Ён паставіў перад [illegible] выкананне плана будаўнічых работ 1940 года.

СУДНЫ ДЛЯ ЗАХОДНЯГА РЭЧНАГА ПАРАХОДСТВА

Суднаверф у Давід-Гарадку ў тэрмін выканала вытворчае заданне па будаўніцтву суднаў для новаарганізаванага Заходняга рэчнага параходства. Зданы першыя 12 барж. Работа атрымала высокую ацэнку.

ДЭКАДНІК БОЛЬШЭВІЦКАГА ДРУКУ

ГРОДНА. (Кар. «Звязды»). Бюро Гродненскага гаркома КП(б)Б у сувязі з падрыхтоўкай да дня большэвіцкага друку праводзіць з 5 па 15 мая дэкаднік друку. На працягу гэтага часу па ўсіх прадпрыемствах і ўстановах горада адбудуцца даклады і гутаркі аб дні большэвіцкага друку. 5 мая на гэтую тэму будзе зроблен даклад на агульнагарадскім сходзе актыва. 7 мая намечана правесці адзіны партыйна-комсамольскі дзень. 10 мая склікаецца гарадская канферэнцыя чытачоў, на якой рэдактар газеты «Вольная Беларусь» выступіць з дакладам аб рабоце рэдакцыі.

Медыцынскія школы ў заходніх абласцях

У гарадах заходніх абласцей БССР адкрыты новыя медыцынскія школы: у Беластоку — фармацэўтычная і медсясцёр, у Гродне і Пінску — фельчарска-акушэрскія, у Баранавічах і Слоніме — школы медсясцёр. Апрача спецыяльных і агульнаадукацыйных прадметаў выкладаецца Сталінская Канстытуцыя. Тэрмін навучання ў школах — ад двух да трох год.

Гідраэлектрастанцыі на рэках Сож і Нарач

Энергаўпраўленне Наркомгаса БССР распрацавала тэхнічны праект пабудовы на рацэ Сож ля горада Мсціслаўля новай гідраэлектрастанцыі магутнасцю ў 250 кілават. Праект зацверджан Галоўэнерга (Масква). На разгортванне работ асігнавана 200 тыс. рублёў. Станцыя павінна ўступіць у эксплаатацыю ў будучым годзе. Апрача Мсціслаўля яна абслужыць каля 20 калгасаў і МТС Мсціслаўскага раёна.

У раёне горада Вілейкі пачынаюцца даследчыя работы па пабудове гідраэлектрастанцыі на рацэ Нарач магутнасцю ў 2—3.000 кілават.

Радыёфікацыя кватэр працоўных

Да 1 мая Мінскі радыёвузел радыёфіцыраваў 500 кватэр стаханаўцаў і ўдарнікаў прадпрыемстваў горада. Радыёфіцыраваны таксама дамы калгаснікаў сельскагаспадарчых арцелей імені ЦВК і імені ДПУ Мінскага раёна, а таксама кватэры рабочых Лошыцкага соўгаса «Чырвоны транспартнік».

ЗА РУБЯЖОМ

Ваенныя дзеянні ў Нарвегіі

Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 28 красавіка. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне германскай арміі паведамляе: «Германскія войскі ў Нарвегіі на працягу 27 красавіка вялі паспяховыя аперацыі. Ва ўсіх пунктах, дзе яны сустракалі супраціўленне, праціўнік быў адкінуты. Германскія войскі хутка прадаўжаюць прасоўванне ўперад. Сярод захваченых 27 красавіка палонных ёсць англічане, у тым ліку палкоўнік. Пасля заняцця Воса, у раёне на ўсход ад Бергена, [illegible] часці нарвежскіх войск кінулі зброю і ўцяклі ў горы. Колькасць афіцэраў, узятых у палон у раёне Ставангера, дасягнула 241, а колькасць палонных салдат — 2.921. Сярод палонных ёсць некалькі англійскіх лётчыкаў. У тым раёне германскімі войскамі захвачана многа зброі, у тым ліку 22 гарматы і 267 кулямётаў. Апрача таго часцямі ваенна-марскога флота ў гэтым раёне захвачаны берагавыя батарэі. Англічане ў ноч на 27 красавіка прадаўжалі абстрэл Нарвіка. Германская авіяцыя, не гледзячы на моцны агонь зенітнай артылерыі непрыяцеля, з поспехам бамбардзіравала англійскія марскія сілы ля Харстата і Ондальснеса. [illegible] 3 англійскія транспарты агульным водазмяшчэннем у 12.000 тон і 4 транспарты агульным водазмяшчэннем у 23 тыс. тон моцна пашкоджаны. Над Паўночным морам быў збіты англійскі самалёт, два непрыяцельскія самалёты збіты над сушай, адзін германскі самалёт прапаў без весткі. На захадзе — [illegible]».

Англійскія паведамленні

ЛОНДАН, 28 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Райтэр перадае: Спробы германскіх войск прарвацца ў сектары [illegible] на паўночны ўсход ад Тронхейма, былі адбіты.

На поўдзень ад Тронхейма саюзныя войскі [illegible] германскіх войск, наступаючых з Осло. [illegible]

У заходняй частцы Нарвегіі ідуць жорсткія баі ў раёне Ота (даліна Гудбрандсдален). [illegible] у даліне Халінгдаль, за 55 кіламетраў на паўночны захад ад Лілехамера. [illegible] Бергена.

[illegible]

Пасяджэнне вярхоўнага ваеннага савета саюзнікаў

ЛОНДАН, 27 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Райтэр, у апублікаваным сёння афіцыяльным камюніке гаворыцца, што [illegible] у Лондане адбылося пасяджэнне вярхоўнага ваеннага савета саюзнікаў. З боку Францыі [illegible] прэм'ер Рэйно, ваенны міністр Даладз'е, марскі міністр Кампінкі, міністр авіяцыі Лоран Эйнак. Апрача таго прысутнічалі генерал Гамелен, адмірал Дарлан і генерал Вейгэн. Ад Англіі прысутнічалі: прэм'ер Чэмберлен, марскі міністр Чэрчыль, ваенны міністр Стэнлі, міністр авіяцыі Самуэль Хор. [illegible] «ваенны савет [illegible] рад магчымых камбінацый, якія могуць узнікнуць у бліжэйшым будучым, і намеціў поўныя меры, якія маюць мэтай забяспечыць поўную падрыхтаванасць саюзнікаў на выпадак магчымых падзей».

Амерыканскі ваенны аглядальнік аб ваенных дзеяннях у Нарвегіі

НЬЮ-ЙОРК, 28 красавіка. (ТАСС). Ваенны аглядальнік «Нью-Йорк таймс» Балдуін піша, што за апошні тыдзень германскія войскі значна ўмацавалі свае пазіцыі ў паўднёвай частцы Нарвегіі. Не гледзячы на высадку англійскіх войск на заходнім узбярэжжы, піша Балдуін, германскія камунікацыі ў Скагераку да гэтага часу не прарваны. Балдуін мяркуе, што германская авіяцыя магла-б прадаўжаць снабжаць германскія войскі, якія знаходзяцца ў Нарвегіі, нават калі-б германскія марскія камунікацыі былі прарваны.

Калі германскія войскі, прадаўжае Балдуін, будуць панаваць у паўночных і паўднёвых стратэгічна важных далінах і ўстановяць сувязь паміж сваімі часцямі ў Тронхейме і Осло, то англа-французскія войскі будуць ізаліраваны. Англія і Францыя павінны ўстраніць германскую перавагу ў паветры. У сувязі з гэтым Балдуін прыдае вялікае значэнне паведамленням аб тым, што англійскія самалёты прыбылі ў Нарвегію. Аднак Балдуін звяртае ўвагу на тое, што Германія паспела захапіць лепшыя нарвежскія аэрадромы.

Становішча ў Даніі

КАПЕНГАГЕН, 28 красавіка. (ТАСС). У Капенгагене зацямненне паранейшаму робіцца з усёй стараннасцю. На меры процілаветранай абароны асігнавана каля 2 мільёнаў крон.

У горадзе адчуваецца недастача мяса. Уладары бойняў спынілі падвоз мяса ў сувязі з тым, што совет па рэгуліраванню цэн устанавіў для іх цвёрдую оптавую цану — 1,70 кроны за кілограм. Яны патрабуюць павышэння цэн на мяса да 2,05—2,10 кроны за кілограм.

Паведамляецца, што тэлеграфная і тэлефонная сувязь з заграніцай устанаўліваецца пакуль толькі для Германіі. Фірмы і прыватныя асобы могуць карыстацца гэтымі відамі сувязі толькі па спецыяльнаму дазволу. Коды забараняюцца. Унутры краіны тэлеграф і тэлефон будуць працаваць па старых правілах.

Паведамляюць таксама аб устанаўленні рэгулярных рэйсаў праз Вялікі Бельт.

З вядомымі абмежаваннямі, але рэгулярна будуць адбывацца зносіны са Швецыяй (Капенгаген—Мальме і Гельсінгер—Гельсінгборг).

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР
30 красавіка
1 і 2 мая
ГЕНЕРАЛЬНЫ КОНСУЛ
Пачатак у 7 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 2 да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР (памяшк. Дзярж. яўрэйск. тэатра)
29 красавіка
«ЯРМАРКА НЕВЕСТ»
Пачатак у 8 г. 30 м. веч.
Каса адкрыта з 12—2 і з 4—8 г. 30 м. веч.

Кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
СТО МУЖЧЫН І АДНА ДЗЯЎЧЫНА

Кінотэатр «РОДИНА»
СТАНІЦА ДАЛЬНЯЯ

Кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»
«МАТЬ»

Кінотэатр «СПАРТАК»
«НОВЫЕ ВРЕМЕНА»

Дзіцячы кінотэатр
ЮНАСЦЬ КАМАНДЗІРАЎ

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. VI Сесія Вярхоўнага Совета СССР.
2. Журналы Маскоўскай студыі кінохронікі №№ 33 і 34.
3. Журнал «Пионерия» № 4.

БЕЛМАЛАКОТРЭСТУ
патрабуюцца:
ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР базы снабжэння; у апарат трэста: НАМ. ГАЛОЎНАГА БУХГАЛТАРА, СТ. БУХГАЛТАР, ЭКАНАМІСТ-СТАТЫСТЫК.
З прапановамі звяртацца: г. Мінск, Няміга, 11, Белмалакотрэсту, аддзел кадраў.

МІНСКАЙ ДЭЗІНФЕКЦЫЙНАЙ СТАНЦЫІ
патрабуюцца:
ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР, МАШЫНІСТКА, САНІТАРКІ-ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ І ПАДСОБНЫЯ РАБОЧЫЯ.
Адрас: Падлесная вул. № 1. Тэлефон 25-150.

УСЕСАЮЗНАЯ КАНТОРА
„ЦЕНТРОЎТИЛЬ“ Цэнтрасаюза СССР і РСФСР,
ЗБІРАЙЦЕ І ПРАДАВАЙЦЕ
ЛОМ ЧОРНЫХ МЕТАЛАЎ
сельпо і загатоўчым канторам райспажыўсаюзаў!
У КОЖНЫМ СОЎГАСЕ, МТМ, МТС, НА КАЛГАСНЫМ ДВАРЭ, У ХЛЯВАХ, КУЗНЯХ і МАЙСТЭРНЯХ ЛЯЖАЦЬ НЕПАТРЭБНЫЯ, НЯГОДНЫЯ
ВІЛКІ, РЫДЛЁЎКІ, КАЦЯЛКІ, ВІЛЫ, СЯКЕРЫ,
ГРАБЛІ, КОСЫ, СЯРПЫ, ПАДКОВЫ, ЛЕМЕХІ,
БАРАНЫ, ЧАСТКІ ТРАКТАРАЎ, СЕЯЛАК
І ІНШЫХ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ МАШЫН.
МЕТАЛІЧНЫ ЛОМ ПАТРЭБЕН ЗАВОДАМ ЧОРНАЙ МЕТАЛУРГІІ.
Чым больш збярэм металічнага лому, тым больш нашы заводы дадуць сталі, тым больш наша краіна атрымае прадметаў хатняга ўжытку, тым сільней умацуем абарону краіны, тым больш будзе трактараў і камбайнаў, малацілак і аўтамабіляў, тым больш атрымае транспарт паравозаў і вагонаў.
Ачышчайце свае двары, хлявы і майстэрні ад лому. Збірайце яго і прадавайце спажывецкай кааперацыі.
Арганізуйце вывазку металічнага лому да пагрузачных пунктаў чыгунак на сваім аўтагужавым транспарце.
Час дастаўкі лому к пагрузачным пунктам узгадніце з сельпо або з загатканторай райспажыўсаюза.
За зданы металічны лом сельпо і загатканторы райспажыўсаюзаў уплачваюць па зацверджаных цэнах:
за тону чыгуна 60 руб.
за тону жалеза-стальнога лому 45 руб.,
за тону дахавага жалеза і стружкі 10 руб.
ПЕРАВОЗКА АПЛАЧВАЕЦЦА АСОБНА ПА СТАЎКАХ, ЗАЦВЕРДЖАНЫХ МЯСЦОВЫМІ ВЫКАНКОМАМІ.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ 21-3-60

«Беларусь» — Мінск, ім. Вебеля — Віцебск, «Пралетарый» — Магілёў, «Спартак» — Орша, заводам безалкагольных напіткаў у Бабруйску і Мазырскім піўзаводам — ВА ЎСІХ РЭСТАРАНАХ, КАФЭ, СТАЛОВЫХ, БУФЕТАХ КІНО І ТЭАТРАЎ, ГАСТРАНАМІЧНЫХ МАГАЗІНАХ, ПАЛАТКАХ І ЛАРКАХ.

ДА ЎВАГІ КІРАЎНІКОЎ КУРСАЎ, ВЯЧЭРНІХ ШКОЛ, ВОІНСКІХ ЧАСЦЕЙ, БІБЛІЯТЭК І ІНШЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ
КАЛІ Ў ВАС ЁСЦЬ НЕПАТРЭБНЫЯ СТАБІЛЬНЫЯ ПАДРУЧНІКІ
ПА АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНЫХ ДЫСЦЫПЛІНАХ,
прадавайце іх магазіну КОГІЗ'а ў Мінску
(Совецкая, 57, тэлефон 2-37-11)
Падручнікі купляюць таксама кніжныя магазіны КОГІЗ'а ў гарадах: ВІЦЕБСКУ, ГОМЕЛІ, МАГІЛЕВЕ, ОРШЫ, БАБРУЙСКУ, БАРЫСАВЕ і РЭЧЫЦЫ.

Дзяржстрах СССР.
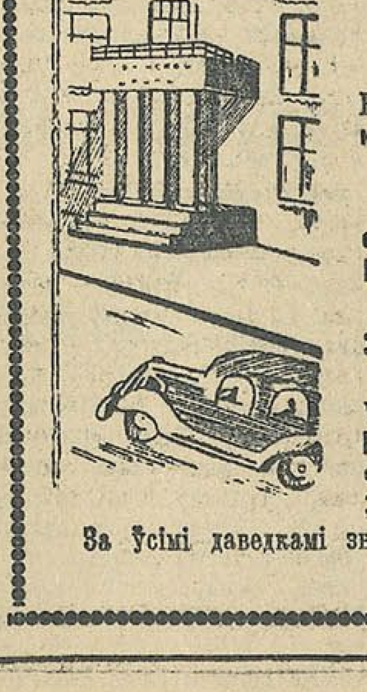
На аснове пастановы СНК СССР ад 3 лютага 1938 года № 111
МІНСКАЕ АБЛАСНОЕ ЎПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА
ПРАВОДЗІЦЬ
ДАБРАВОЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ МАЁМАСЦІ ЎСТАНОЎ,
ЯКІЯ ЗНАХОДЗЯЦЦА НА МЯСЦОВЫМ БЮДЖЭЦЕ, і знаходзячыхся ў іх веданні прадпрыемстваў і арганізацый,
а таксама
МАЁМАСЦЬ КААПЕРАТЫЎНЫХ, ПРАФЕСІЯНАЛЬНЫХ І ГРАМАДСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ.
Дзяржстрах аплачвае страты ТОЛЬКІ ЗАСТРАХАВАНАЙ МАЁМАСЦІ.
УСІМ УСТАНОВАМ, ПРАДПРЫЕМСТВАМ І АРГАНІЗАЦЫЯМ НЕАБХОДНА ПРАДУГЛЕДЗЕЦЬ У СВАІХ КАШТАРЫСАХ І ФІНПЛАНАХ АДПАВЕДНЫЯ СУМЫ ДЛЯ ЗАСТРАХАВАННЯ МАЁМАСЦІ на 1940 год.
За ўсімі даведкамі звяртайцеся ў гор-райфа страхінспекцыі.
МІНСКАЕ АБЛАСНОЕ ЎПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА.